

Nord-Aurdal kommune
Postboks 143
2901 Fagernes
nak@nordaurdal.kommune.no

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

22.02.2022

Innspill og merknader til planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel.

Jordvernalliansen i Innlandet er dannet av en rekke organisasjoner innen landbruk, miljø og fagbevegelse, og arbeider for bevaring av dyrket mark og matjord, og mot en stadig forverring av norsk sjølforsyningsgrad og matsikkerhet. Alliansen består blant annet av LO, Naturvernforbundet, Bondelaget, Natur og Ungdom, Bonde- og Småbrukarlaget, Kokkenes Mesterlaug og Bygdeungdomslaget.

I Norge er kun 3 prosent av landarealet dyrket mark. Dermed er det nok av andre arealer å bygge på i Norge. Det tar minst 1000 år å danne et ti centimeters lag med matjord. Matjord er dermed i praksis en ikke-fornybar ressurs. Den gode matjorda danner grunnlag for jordbruket som vi har i dag. Nydyrking på dårligere arealer vil ikke gi samme grunnlag for matproduksjon. Med en voksende befolkning må vi både ivareta den gode matjorda vi har, og i tillegg drive aktiv nydyrking.

Stortinget strammet i juni 2021 inn det nasjonale jordvernmålet. Maksimalt 3000 dekar dyrket mark skal nå omdisponeres årlig, mens målet tidligere lå på maksimalt 4000 dekar. Omdisponeringen skal dermed ned med en firedel. Denne kraftige innstramningen må få konsekvenser for all kommunal og regional arealplanlegging, samt for overordnede kommunale og regionale planverk. Dette fordrer en klar endring av praksis.

Et sterkt jordvern er også nødvendig for å nå FNs bærekraftsmål om å utrydde fattigdom og sult, om bærekraftige byer og samfunn, ansvarlig forbruk og produksjon, å stoppe klimaendringene og å ivareta liv på land.

I dette ligger en klar forpliktelse til å sørge for at vår befolkning er mest mulig sjølforsynt, og at en i størst mulig grad unngår import og å leve på andre lands arealer.

Norge har ut fra dette et etisk ansvar for å ta vare på sin matjord, som er en knapphetsressurs.

Ivaretagelse av dyrket mark er nødvendig for å fremme sosial, miljømessig og økonomisk bærekraft.

Regjeringen ga i brev til alle landets kommuner 8. januar 2021 klar beskjed om å vektlegge jordvern i arbeidet med å nå FNs bærekraftsmål.

Norsk Nærings- og
Nytelsesmiddelarbeiderforbund

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

I Innlandet tas store matjordarealer til utbygging av samferdsel. Dette berger for at kommunene ikke kan ta av sine viktige og gode matjordressurser til nærings- og boligutbygging.

Jordvernalliansen er tydelig på at i eventuelt dilemma mellom jordvern og ønsker om arealer til bolig- og næringsformål, så må Stortingets innstramming av jordvernpolitikken gjennom Nasjonal jordvernstrategi legges til grunn. Total nasjonal omdisponering på 3000 dekar per år innebærer svært liten omdisponering per kommune. Det kan i visse tilfeller aksepteres at matjord omdisponeres til viktige veg- og jernbaneutbygginger. Når samferdselsutbyggingene «har tatt sitt», vil det innenfor Innlandets naturlige andel ikke være igjen noe til bolig- og næringsutbygging på dyrket mark.

Nord-Aurdal kommune er tjent med å tilrettelegge for et fortsatt aktivt og omfattende jordbruk i kommunen. Det er også viktig å ta en tydelig rolle som utviklingsaktør for bioøkonomien / det grønne skiftet. Her er jordbruket og tilknyttede grønne næringer gitt en viktig framtidig rolle. Planen må derfor tydelig omtale bevaring av matjord.

Planen beskriver «Hvor frampå kommunen skal være i å utvikle tomter/boliger og hvilke virkemidler kan kommunen bruke for å få fart i det private markedet? Hvilke grep kan kommunen bruke for å sikre at ulike grupper som sliter litt ekstra på boligmarkedet»

Derfor er det viktig at planen tydelig må slå fast at nye bolig- og næringsarealer ikke skal planlegges på dyrket mark, og Nord-Aurdal kommune må forplikte seg til å følge opp nasjonale målsettinger. Vi mener ut fra dette at jordvern må innlemmes som eget tema/kapittel i kommuneplanens samfunnsdel, og at det innarbeides tydelige formuleringer og mål om et styrket og restriktivt jordvern.

Oppsummert: Jordvernalliansen i Innlandet ønsker Nord-Aurdal lykke til i det videre arbeidet med planen, uten å ta i bruk dyrket mark. Jordvernalliansen stiller gjerne opp i videre dialog om jordvern og gode tiltak for å ivareta den viktige matjorda vår.

Med vennlig hilsen arbeidsutvalget i Jordvernalliansen i Innlandet,

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Opsal jr	Odd Erik Kokkin	Stephan Viehmann	Lars Arne Mjørund
Innlandet Bondelag	LO i Innlandet	Naturvernforbundet i Innlandet	Innlandet Bondelag

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

NATURVERNFORBUNDET – INNLANDET BONDELAG – INNLANDET NATUR OG UNGDOM – LO INNLANDET – KOKKENES MESTERLAUG HEDOPP
NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND – BONDE- OG SMÅBRUKARLAGET – BYGDEKVINNELAGET
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET AVDELING HEDMARK/OPPLAND – BYGDEUNGDOMSLAGET
NORGES MILJØVERNFORBUND REGION ØSTLANDET